

EUSKALTZAINDIA

REAL ACADEMIA DE LA LENGUA VASCA
ACADÉMIE DE LA LANGUE BASQUE

2021 Euskaltzaindiaren oroitidazkia

1. AURKEZPENA
2. ERAKUNDEAREN JARDUERA
 - 2.1. Osoko bilkurak eta Zuzendaritzaren bilerak
 - 2.2. Barne jardunaldiak eta lurralde ordezkariak
 - 2.3. Ekitaldi instituzionalak eta bisitak
 - 2.4. Euskaltzainak
 - 2.5. Sariak eta dominak
 - 2.6. Liburu azokak
 - 2.7. Ekimen artistiko-kulturalak
 - 2.8. Lankidetza hitzarmenak
3. JARDUERA AKADEMIKOA
 - 3.1. Iker saila
 - 3.1.1. Hiztegegintza
 - 3.1.2. Gramatika batzordea
 - 3.1.3. Dialektologia
 - 3.1.4. Onomastika
 - 3.1.5. Literatura
 - 3.1.6. Fonetika eta fonologia
 - 3.1.7. Morfosintaxia

3.2. Jagon saila

3.2.1. Hizkuntza Kalitatearen Behatokia

(HIZBEA) batzordea

3.2.2. Euskalkiak lantaldea

3.2.3. Sustapen batzordea

3.2.4. Joanes Etxeberri egitasmoa

3.3. Egiturazko batzorde, lantalde eta egitasmoak

3.3.1. Argitalpen batzordea

3.3.2. Euskera Agerkariaren Idazketa batzordea

3.3.3. Euskara Batuaren Eskuliburua batzordea

3.3.4. Azkue Biblioteka eta Artxiboa batzordea

3.3.5. Informazio eta Komunikazio Teknologien (IKT) batzordea

4. ERAKUNDEAREN ZERBITZUAK

4.1. Hizkuntza kalitatea

4.1.1 Hizkuntza Kalitatearen Behatokia

(HIZBEA) zerbitzua

4.1.2. Jagonet zerbitzua

4.1.3. Euskara Eskuz Esku zerbitzua

4.2. Zerbitzu teknikoak eta egiturazkoak

4.2.1. Argitalpen zerbitzua

4.2.2. Azkue Biblioteka eta Artxiboa zerbitzua

4.2.3. Informatika zerbitzua

4.2.4. Onomastika zerbitzua

4.2.5. Komunikazioa eta Irudia zerbitzua

5. GIZARTERATZEA: WEBGUNEA ETA SARE SOZIALAK

6. BALANTZE EKONOMIKOA

I. AURKEZPENA

Euskaltzaindiaren urteko oroitidazkia baliatu ohi dugu Akademiak aurreko urtean egindako ohiko eta ezohiko bileren, antolatutako ekitaldien, kaleratutako argitalpenen, sinatutako lankidetzak-hitzarmenen, batzordeek eta lantaldeek bideratutako egitasmoen eta, oro har, Euskararen Akademiak 2021ean sustatutako ekimen guztien berri emateko.

Esan barik doa 2021. urtean atzean utzi ditugula, aldierdi guztietatik begiratuta, munduko osasunean eta ekonomian hain ondorio larriak izan dituen izurriteak sorrarazitakoak. Ingurumari horretan, gainerako erakundeen antzera, ahalegin betean jardun du Akademiak eta neurri bereziak hartu behar izan ditu bere jardun-arlo guztietan, izurritearen kalteek ekarritako erronkei heltzeko. Horrela, joan den urtean, aurrez aurreko jarduna berreskuratzen joan gara apurka-apurka, eta berezko erakunde-jarduerak garatzeko ohiko abiadari oratu diogu.

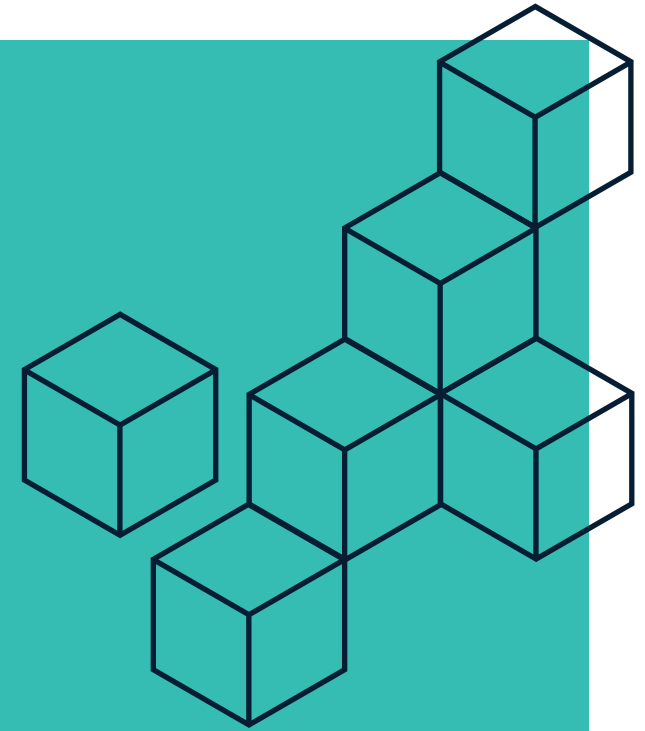
Kopurutan adierazita, Euskaltzaindiak osoko bilkurak (10) egin ditu ohi legez, bai eta XXI. Barne Jardunaldiak ere, 2021-2024 epealdiko ardatz eta helburu estrategikoak zehazteko. Bestalde, aipaturiko 2021-2024 epealdi horretan, lurralde-ordezkariek izendatu dira.

Egoitzan eta ordezkaritzetan antolatutako ekitaldiei gagozkiela, esan beharra dago 80tik gora saio eta kultura-ekitaldi gauzatu direla lurralde guztietan, horietan 2.500 lagun inguruk parte hartu dutela. Orobat, bereziki aipatu behar da Gasteizko Udalak 25 urterako laga diola Euskaltzaindiari *Etxezarra* eraikina, Arabako ordezkaritza gisa erabil dezan.

Azkenik, esan beharra dago, Akademia batzordeen, lantaldeen, egitasmoen eta bestelako ekimenen ohiko lanari lotu zaiola pandemiaren aurreko moldeari jarraikiz –jakina denez, bide telematikoa gero eta garrantzi handiagoa hartzen ari da langintza horretan– euskal hiztunei zerbitzua etenik gabe eskaintzeko asmoz, Euskaltzaindiak unean-unean erabilgarri dituen tresnak baliatuz.

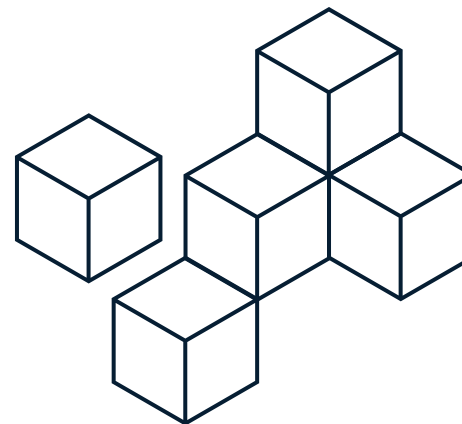
Andres Urrutia
euskaltzainburua

Adolfo Arejita
idazkaria

2. Erakundearen jarduera

2.1 Osoko bilkurak eta Zuzendaritzaren bilerak

Euskaltzaindiak Osoko bilkura egiten du hilean behin eta, hala dagokionean, Ageriko bilkura. Osoko bilkurek arau-maila ematen diete batzorde akademikoetatik datozen hizkuntza-proposamenei.

Euskaltzaindiak Bilbon dauka egoitza nagusia eta ordezkaritzak ditu Baionan, Donostian, Gasteizen eta Iruñean. Osoko bilkurak eta Zuzendaritza batzordearen bilerak, arruntean, egoitzan, ordezkaritzetan edo bideo-hitzaldi sistemaren bidez egiten dira, nahiz eta, zenbait kasutan, erakunde edo elkarte batzuen gonbita onartzen den, eta horien egoitzetan ere bilera

batzuk egiten diren.

Zuzendaritza batzordea, oro har, hamabostean behin biltzen da. Zuzendaritzako kideak hauek dira: euskaltzainburua, euskaltzainburuordea, idazkaria, diruzaina eta Iker eta Jagon sailtako buruak. Horiekin batera partaideak dira kudeatzailea eta idazkariordea, estatutuek eta barne arauak ezartzen duten moduan. Haien zeregina da Euskaltzaindiaren jardunbide ona bermatzea. Kudeatzaileak eta idazkariordeak, jorratu beharreko gaien arabera, arduradun bakoitzarekiko koordinazio-lanak bideratzen dituzte.

2021eko Osoko bilkurak

2021.01.29 - DONOSTIA

Kutxa Fundazioaren egoitza (Tabakalera)

2021.02.26 - BILBO - egoitza

2021.03.26 - DONOSTIA

Ordezkaritza (XXI. Barne jardunaldiak)

2021.04.30 - BILBO - egoitza

2021.05.28 - IRUÑEA

Nafarroako Parlamentua

2021.06.25 - BAIONA - Herriko Etxea

2021.07.23 - DONOSTIA - ordezkari

2021.09.24 - BILBO - egoitza

2021.10.23 - GASTEIZ - ordezkari

2021.11.26 - IRUÑEA - udaletxea

2.2 Barne jardunaldiak eta lurralde ordezkariak

2021ean, **XXI. Barne Jardunaldiak** egin ditu Euskaltzaindiak, 2021-2024 epealdiko ardatz eta helburu estrategikoak zehaztu eta batzorde, lantalde, egitasmo eta zerbitzuen 2021-2024 egiteko nagusiak erabakitzeke. Lau ardatz eta helburu estrategiko finkatu dira 2021-2024 epealdirako:

- 1) Zerbitzu bokazioa indartzea eta proiektatzea.
- 2) Hizkuntza baliabideak digitalizatzea eta tresnak garatzea.
- 3) Ezagutza transferitzea.
- 4) Nazioartekotzea.

Era berean, ardatz eta helburu estrategiko horiek lortzeko lanabesak ere adostu dira:

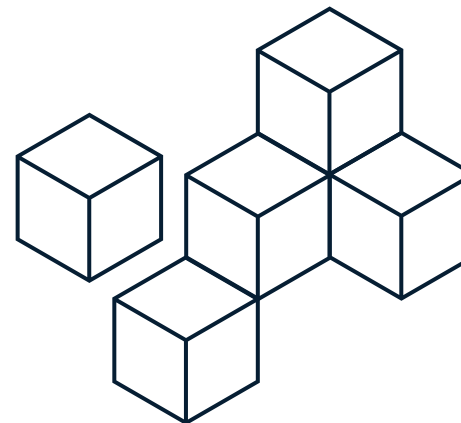
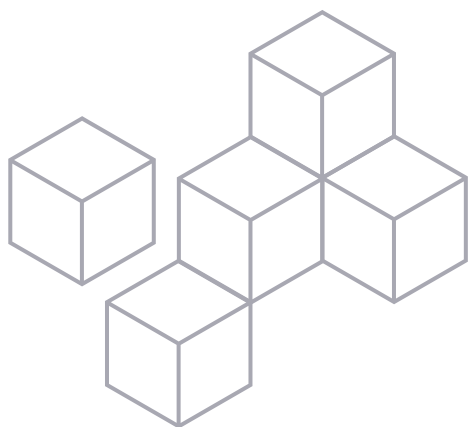
- 1) Kudeaketa bikaina.
- 2) Modernizazioa.

Bestalde, 2021-2024 epealdian, Euskaltzaindiaren **lurralde ordezkariak** izendatu dira 2021eko martxoan. Miriam Urkiak jarraitu du Gipuzkoako ordezkari izaten; Sagrario Aleman dugu Nafarroako ordezkari berria (Andres Iñigoren lekua harturik); Roberto González de Viñasprek jarraitu du Arabako ordezkari; eta Ipar Euskal Herriko ordezkari berria Jean-Baptiste Coyos da (Xarles Videgainen lekua hartu du).

2.3 Ekitaldi instituzionalak eta bisitak

2.3.1. Ageriko bilkurak

Urtarrilaren 29ko Ageriko bilkuran, Euskaltzaindiak Juan Antonio Letamendia, Jean-Baptiste Etxarren, Angel Ibisate, Pierre Andiazabal eta Joan Mari Torrealdei omendu ditu. Informazio gehiago [hemen](#).

2.3.2. Egoitzan antolatutako ekitaldiak eta jasotako bisitak

Euskaltzaindiak hainbat ekitaldi antolatu eta bisita jaso ohi ditu bere egoitzan. Euskaltzaindiak berak antolatutako ekitaldiez gain, 2021ean hainbat erakundek baliatu dute Euskaltzaindiaren egoitza euren jardura egiteko (ikastaroak, mintegiak, jardunaldiak, aurkezpenak...): [AIKO taldea](#), [Ikastolen Elkartea](#), [Ortzadar LGTB elkarte](#), [Bilbo Zaharra euskaltegia](#)...

2021ean, guztira, 59 kultura-ekitaldi eta bestelako saio antolatu dira Euskaltzaindiaren Bilboko egoitzan eta horietara 1.700¹ lagun inguru bertaratu dira, LAUTAN HIRU antzerki-festibaleko ikusleak ere aintzat hartuta.

Kultura ekitaldiez gain, bi hitzaldi eskaini dira, Euskalduntze berantiarrari eta Gorbeialdeko mitologiari buruz, [Europako Ondare Jardunaldien ildoan](#).

Bisitei dagokionez, COVID-19aren eraginez, nahikoa urte agorra izan da 2021a:

- 2021-04-20: [Zientzia Ikerketen Kontseilu Nagusiarekin](#) bildu da Euskaltzaindia.

- 2021-07-22: [Eusko Jaurlaritzako Hezkuntza sailburuarekin](#) bildu da Euskaltzaindia.
- 2021eko urriaren 14an, Ander Gil García Espainiako Senatuko presidenteak Euskaltzaindiaren egoitza bisitatu du. Informazioa gehiago [hemen](#).
- 2021ean, bederatzi-talde bisita ere artatu dira.

2.3.3. Ordezkaritzetan antolatutako ekitaldiak eta bisitak

Araban

Gasteizko Udalak 25 urterako laga dio Euskaltzaindiari [Etkezarra eraikina](#). Informazio gehiago [hemen](#).

Donostian

Euskaltzaindiak Donostian eskaintzen dituen zerbitzuen artean, bertako aretoen erabilerarena oso garrantzitsua da. Euskaigintzako eta euskal kulturgintzako eragileek Luis Villasante Ikergunearen aretoak erabili ohi dituzte ikastaro, bilera, mintegi eta antzerakoak egiteko. Honako erakunde hauek bertaratu dira Luis Villasante Ikergunera: [Udako Euskal Unibertsitatea](#), [Euskal Itzultzaile](#), [Zuzentzaile](#) eta [Interpreteen](#)

Elkartea, [Eusko Jaurlaritzako Hizkuntza Politikarako Sailburuordetza](#). 2021ean, beraz, 26 ekitaldi antolatu dira Euskaltzaindiaren Donostiako ordezkaritzan eta horietara 470 lagun inguru bertaratu dira.

Baionan

- Iparraldeko Euskaltzaindiaren biltzar nagusia, pandemiaren zioz, era telematikoan antolatu da apirilaren 8an.
- Euskaltzaindiak gualdia antolatu zuen Baionako Biltxokon, abenduaren 9an, Jean-

Louis Davanten [Ozaze Jaurgainean](#). Jean de Jurgainen Züberoa Herriko kontaira poetiko zenbait liburua, Xabier Elosegiren [Le Dauphin: 1757ko gutuneriari buruzko osagarriak eta gogoetak](#), «[Othoi çato etchera](#) » eta Jon

Casenave: [Euskal literaturaren historiaren historia](#). [Gurea nola konda?](#) liburuak aurkezteko.

JON CASENAVE

EUSKAL LITERATURAREN HISTORIAREN HISTORIA

Gurea nola konda?

EUSKALTZAINAK BILDUMA
EUSKALTZAINDIA

JEAN-LOUIS DAVANT IRATÇABAL

OZAZE JAURGAINEAN

Jean de Jurgainen Züberoa Herriko
kontaira poetiko zenbait

EUSKALTZAINAK BILDUMA
EUSKALTZAINDIA

LE DAUPHIN: 1757KO GUTUNERIARI
BURUZKO OSAGARRIAK
ETA GOGOETAK,
«OTHOI ÇATO ETCHERA»

LE DAUPHIN: 1757KO GUTUNERIARI
BURUZKO OSAGARRIAK
ETA GOGOETAK,
«OTHOI ÇATO ETCHERA»

LE DAUPHIN: 1757KO GUTUNERIARI
BURUZKO OSAGARRIAK
ETA GOGOETAK,
«OTHOI ÇATO ETCHERA»

LE DAUPHIN: 1757KO GUTUNERIARI
BURUZKO OSAGARRIAK
ETA GOGOETAK,
«OTHOI ÇATO ETCHERA»

iker - 36

2.3.4. Adierazpenak eta manifestuak

2021-02-10: Real Academia Galegak, Euskaltzaindiak eta Institut d'Estudis Catalans-ek eleaniztasuna aldarrikatu dute ondare erkide gisa, [adierazpen bateratu batean](#).

2021-05-03: Euskaltzaindiak [adierazpena egin du](#) Eskualdeko Hizkuntzen Ondarea Babesteari eta Sustatzeari buruzko Legearen kontra Frantziako Asanblea Nazionaleko 60 diputatuk aurkeztutako helegitearen harira.

2021-05-21: Euskaltzaindiak [adierazpena egin du](#) Frantziako Konstituzio Kontseiluaren hizkuntza gutxiagotuak babesteko eta sustatzeko legearen kontrako erabakia salatuz.

2021-11-19: Euskaltzaindiaren Sustapen

batzordeak [adierazpena egin du](#), Nafarroako hezkuntza arloan euskara biziberritzeko egindako ahalegina aitortuz eta euskaraz eremu formaletan nahiz ez-formaletan erabiltzea behar-beharrezkoa dela aipatuz.

2021-06-18: Euskaltzaindiak 'Adimen Artifiziala Hizkuntzan Mugaz Gaindiko Bikaintasun Sarea eratze' [manifestua sinatu du](#).

2.4 Euskaltzainak

2021ean, honako euskaltzain hauek hil dira:

Gorka Aulestia.

Kaxildo Alkorta.

Ramuntxo Camblong.

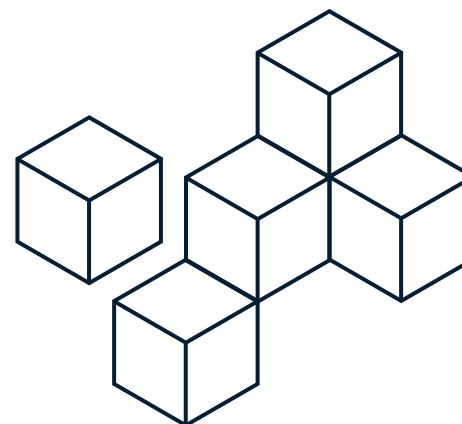
Allande Socarros.

2021ean, Xabier Kintana eta Ibon Sarasola euskaltzain emeritu bilakatu dira.

Azaroaren 26ko Osoko bilkuran, Alfontso Mujika euskaltzain oso **izendatu da**, Ibon Sarasolaren hutsarte betez.

Euskaltzaindiak azaroaren 26ko Osoko bilkuran, **urgazle eta ohorezko berriak** izendatu ditu.

Urgazleei dagokienez, oraingo honetan, Gipuzkoakoak, Ipar Euskal Herrikoak eta Bizkaikoak baino ez dira izendatu, Arabakoak

2015eko uztailaren 17an izendatu baitziren, eta Nafarroako azken urgazleak 2016ko apirilaren 29an. Azken ohorezkoak, berriz, 2018ko apirilaren 27an izendatu ziren. Hona hemen ohorezko (26) eta urgazle (19) berrien izenak:

OHOREZKOAK

Araba/Bizkaia: Antton Mari Aldekoa-Otalora (Iurreta, 1951); Pilare Baraiazarra (Meñaka, 1938); Jesus Eguzkitza (Atxondo, 1946); Juan Luis Goikoetxea (Mungia, 1947); Lontzo Zugazaga (Gamiz, 1943).

Gipuzkoa: Luis Alberto Aranberri Amatiño (Eibar, 1945); Itziar Idiazabal (Gaintza, 1949); Anjel Lertxundi (Orio, 1948); Xabier Mendiguren Bereziartu (Ezkio-Itsaso, 1945); Jose Antonio Mujika (Donostia, 1943); Ramon Saizarbitoria (Donostia, 1944); Josu Zabaleta (Legazpi, 1948).

Nafarroa: Manolo Arozena (Goizueta, 1949);

Euskaltzainak zenbakitan

	GUZTIRA
Osoak	29*
Ohorezkoak	65
Urgazleak	145
GUZTIRA	239

**Euskaltzain osoen artean, 7 emerituak dira*

Carlos Garaikoetxea (Iruñea, 1938); Maria Pilar Lasarte (Leitza, 1937); Daniel Lopez (Ablitas, 1948); Rosa Miren Pagola (Iruñea, 1949); Pakita Zabaleta (Leitza, 1948).

Ipar Euskal Herria: Piarres Aintziart (Heleta, 1937); Luzien Etxezaharreta (Hazparne, 1946); Daniel Landart (Donostia, 1946); Mixel Oronoz (Baigorri, 1935); Marikita Tambourin (Baigorri, 1946).

Euskal Herriatik kanpokoak: Bernhard Hurch (Schärding/Inn, Austria, 1955); José Antonio

Pascual (Salamanca, 1942); José María Sánchez Txepetx (Cartagena, 1952).

URGAZLEAK

Bizkaia: Libe Agirre (Meñaka, 1961); Eneko Barrutia (Bilbo, 1966); Eba Gaminde (Mungia, 1968); Pedro Maria Goikoetxea (Lezama, 1959); Nerea Mujika (Durango, 1960); Elixabete Piñol (Bilbo, 1965).

Gipuzkoa: Kike Amonarriz (Tolosa, 1961); Nerea Azurmendi (Legazpi, 1961); Asun Garikano (Tolosa, 1962); Aizpea Goenaga (Donostia, 1959); Oroitz Jauregi (Legorreta, 1974); Jon Sarasua (Aretxabaleta, 1966).

Ipar Euskal Herria: Mixel Aurnague (Baigorri, 1963); Eneko Bidegain (Baiona, 1975); Itxaro Borda (Oragarre, 1959); Pantxoa Etxegoin (Jatsu, 1960); Marie-Andrée Ouret (Suhuskune, 1970)

Euskal Herriatik kanpokoak: Manuel González (Beba –Mazaricos–, A Coruña, 1951); Mikel Morris (Denver, Colorado, AEB, 1957).

2.5 Sariak eta dominak

2.5.1. Euskaltzaindiak antolatutako sariak

Urtarrilaren 13an, [Euskarazko Tesien VII.](#)

[Koldo Mitxelena Sariak](#) banatu dira.

74 tesi-egile aurkeztu dira, inoizko kopururik handiena. Hona saridunak, jakintza-arloka: Zientzien arloan, Iraultza Unzueta Solozabal; Ingeniaritza eta Arkitekturaren arloan, Itziar Otaegi Tena; Osasun Zientzien arloan, Lide Totorikaguena Iturriaga; Gizarte eta Lege Zientzien arloan, Miren Artetxe Sarasola; eta Artea eta Giza Zientzien arloan, Eneko Zuloaga San Román. Bideoa [hemen](#).

Ekainaren 1ean banatu dira 2020ko Resurreccion Maria Azkue Literatura Sariak.

Euskaltzaindiak eta Bilbao Bizkaia Kutxa Fundazioak 1991. urtetik antolatzen dituzte haur eta gazteentzako literatura sari hauek. Bi kategoriatan banatuta daude: A kategoria, 10 eta 13 urte bitarteko ikasleentzat, eta B kategoria, 14 eta 17 urte bitartekoentzat. Kategoria bakoitzean, bi literatura-genero saritzen dira: narrazioa eta olerkia.

Guztira 353 partaide aurkeztu dira aurtengo lehiaketan, eta epaileek azpimarratu dutenez, “lan sakonak eta ausartak” aurkeztu dira edizio

berrian. “Bizitza kontatzeko grina” sumatu dute partaideengan.

A mailan (10 eta 13 urte bitarteko gazteen saila) Maria Illarramendi -narrazioan- eta Irati Hierro -poesian- gailendu dira; B mailan (14 eta 17 urte bitartekoak) Iker Niño izan da irabazlea narrazioan eta Uxue Armental poesian. Halaber,

Oiartzungo Haurtzaro ikastola izan da lanik gehien aurkeztu duen ikastetxea (150 lan).

Informazio gehiago [hemen](#).

 Urriaren 15ean, 2021eko R. M. Azkue Literatura Sarietarako deialdia egin zuen Euskaltzaindiak.

2.5.2. Euskaltzaindiak jasotako sariak eta dominak

- [Miren Agur Meabe](#) euskaltzain urgazleak Espainiako Poesia Saria irabazi du.
- [Lourdes Oñederra](#) euskaltzain osoak Ortazar saria jaso du.

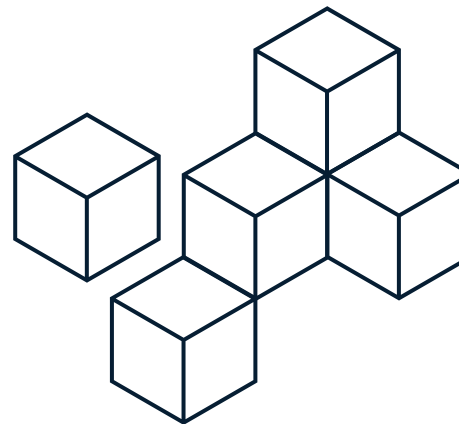

2.6 Liburu azokak

2.6.1. Sarako Idazleen Biltzarra

Urriaren 10ean, Sarako Idazleen Biltzarraren 38. edizioa izan da. Euskaltzaindia urtero joaten da Sarara, eta hor Akademiaren azken argitalpenak erakusten ditu. Informazio gehiago [hemen](#).

2021ean, Euskaltzaindiak bi liburu hauek aurkeztu ditu Saran: Jon Casenaveren [Euskal literaturaren historiaren historia](#). Gurea nola konda? liburuaren edizio berria, eta Jean-Louis Davant-en [Ozaze Jaurgainean](#). Jean de Jaurgainen Züberoa Herriko kontaira poetiko zenbait itzulpen-lana.

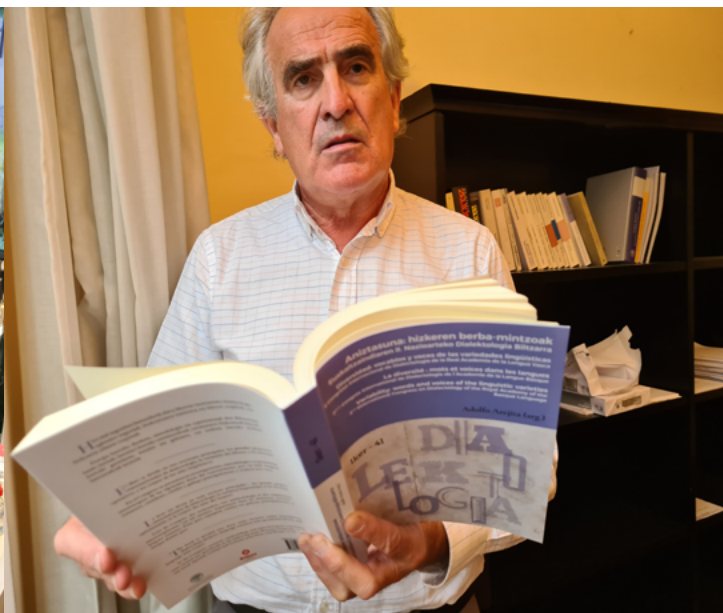

2.6.2. Bilboko Liburu Azoka

Euskaltzaindiak Bilboko 51. Liburu Azokan parte hartu du ekainaren 4tik 13ra, eta Akademiaren [azken argitalpenak egon dira ikusgai](#) Areatzako gunean.

2.6.3. Durangoko Azoka

Euskaltzaindia 56. Durangoko Azokan izan da (denda digitalean) eta bi lan aurkeztuko ditu Akademiak DAN: abenduaren 6an, Antxoka Agirreren [Bertsolaritzaren historia soziala: oihartzuna, eragiletza eta gakoak \(1823-2018\)](#), eta 8an, [Euskararen Gramatika](#).

2.7 Ekimen artistiko-kulturalak

Lautan Hiru izeneko antzerki festibalaren III. edizioa egin da Bira, Cafe Bar Bilbao eta 7Katu Gaztetxearekin elkarlanean. Guztira, 12 emanaldi izan dira. Informazio gehiago [hemen](#).

Euskaltzaindiak antzerki-ekoizpena sustatzeko 2021eko Lautan-Hiru diru laguntza [Artekartu konpainiak jaso du](#), 'Hauts artean' lanagatik. 2022ko Lautan-Hiru diru laguntza [Les Bobe Bobe konpainiak jasoko du](#) 'Udaberria heldu da' lanagatik.

2.8 Lankidetza hitzarmenak

2021ean hitzarmen hauek berritu dira:

- Otsailaren 11n, kalitatezko euskara sustatu eta zabaltzeko lau urterako hitzarmena izenpetu dute EITBk eta Euskaltzaindiak. Informazio gehiago [hemen](#).
- Maiatzaren 26an, Ataungo Udalaren eta Euskaltzaindiaren arteko [lankidetza hitzarmena](#) sinatu da, leku-izenak eta herriko ageriko hizkuntza-paisaia eraberritzen eta normalizatzen laguntzeko.
- Ekainaren 7an, Vitoria-Gasteizko Udalaren eta Euskaltzaindiaren arteko lankidetza hitzarmena berritu da. Informazio gehiago [hemen](#).
- Ekainaren 8an, Nafarroako Gobernuaren eta Euskaltzaindiaren 2020ko lankidetza hitzarmena sinatu da. Informazio gehiago [hemen](#).

- Uztailaren 21ean, [BADALAB hizkuntza eta berrikuntzarako laborategia](#) abiarazi dute erakundeek eta euskalgintzak elkarlanean, tartean Euskaltzaindiak. Informazio gehiago [hemen](#).
- Uztailaren 28an lankidetza hitzarmena berritu zuten, EUDELe eta Euskaltzaindiak Onomastika alorrean toki erakundeei laguntzeko. Informazio gehiago [hemen](#).
- Irailaren 8an, Bilboko Udalaren eta Euskaltzaindiaren 2020ko lankidetza hitzarmena berritu da. Informazio gehiago [hemen](#).
- Irailaren 15ean, Eusko Jaurlaritzak, Arabako, Bizkaiko eta Gipuzkoako foru aldundiek eta Euskaltzaindiak 2021-2024 epealdirako esparru-

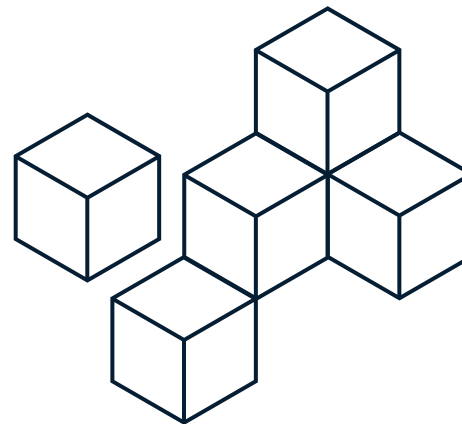
- hitzarmena berritu dute. Informazio gehiago [hemen](#).
- Abenduaren 30ean, HABE eta Euskaltzaindiaren arteko lankidetza hitzarmena sinatu da, HABEk sortzen dituen testu multzoek Euskaltzaindiaren datutegiak hornitzeko. Informazio gehiago [hemen](#).

Hitzarmenak

Euskaltzaindiak elkarlanean dihardu euskalgintza arloan lan egiten ari diren eta euskararekiko atxikimendua adierazi duten hainbat herri erakunde, akademia, komunikabide, elkarte, erakunde eta fundazioekin. Informazio gehiago [hemen](#).

Herri erakundeak:

- Eusko Legebiltzarra
- Nafarroako Parlamentua
- Espainiako Gobernua (Ministerio de Ciencia e Innovación)
- Espainiako Gobernua (Ministerio de Ciencia, Innovación y Universidades)
- Eusko Jaurlaritza
- Nafarroako Gobernua

- Euskal Hirigune Elkargoa
- Frantziako Administrazio Publikoak (Euskararen Erakunde Publikoa)
- Arabako Foru Aldundia
- Bizkaiko Foru Aldundia
- Gipuzkoako Foru Aldundia
- Euskadiko Udalen Elkartea
- Baionako Udala
- Bilboko Udala
- Iruñeko Udala
- Vitoria-Gasteizko Udala

Hizkuntza akademiak:

- Fryske Akademy (Frisiar Akademia)
- Hebrear Hizkuntzaren Akademia (Ha'academia Lalashón Ha'ivrit)
- Institut d'Estudis Catalans - Secció Filològica
- Lo Congrès Permanent de la Lenga Occitana
- Real Academia Española
- Real Academia Galega

Komunikabideak:

- Argia aldizkaria
- Berria egunkaria
- Bizkaia Irratia
- Deia egunkaria
- EITB - Euskal Irrati Telebista
- EKT - Euskarazko Komunikazio Taldea
- El Correo egunkaria
- El Diario Vasco egunkaria
- Euskalerria Irratia
- Herria astekaria
- Iparragirre argitaletxea
- Jakin aldizkaria
- Karmel aldizkaria
- Noticias de Gipuzkoa egunkaria

Elkarteak, erakundeak eta fundazioak:

- AEK - Alfabetatze Euskalduntze Koordinakundea
- Arantzazuko Frantziskotarrak
- Azkue Fundazioa
- Baionako Euskal Museoa
- Baionako Mediateka
- Bergarako Irigoyen Patronatua
- Bikoiztaile Euskaldunen Elkartea
- Bilbo Zaharra euskaltegia
- Bilboko, Donostiako eta Gasteizko Elizbarrutiak
- Bizkaisida
- Cervantes Institutua
- EIZIE - Euskal Itzultzaile, Zuzentzaile eta Interpretuen Elkartea
- Elhuyar Fundazioa
- Elkar Fundazioa
- Etxepare Institutua
- EURAC - Institute for Applied Linguistics
- Euskal Herriko Bertsozale Elkartea

- Euskal Herriko Ikastolak
- Euskal Idazleen Elkartea
- Euskal Ikasketetarako Fundazio Popularra
- Euskal Kultur Erakundea
- Euskaltel
- Euskaltzaleen Topagunea
- Eusko Ikaskuntza
- Gabriel Aresti Kultura Elkartea
- HABE - Helduen Alfabetatze eta Berreuskalduntzerako Erakundea
- HAEE-IVAP - Herri Arduralaritzaren Euskal Erakundea
- Ikas Euskal Pedagogia Zerbitzua
- Institut Géographique National (IGN)
- Jabetza eta Merkataritza Erregistratzaileen Elkar-goaren Euskal Herriko Lurralde-Dekanotza
- Jakin Aldizkaria eta Jakin Fundazioa
- Labayru Euskal Kulturaren Erakundea
- Laneki - Lanbide Heziketan euskara sustatzeko elkarteak
- Langune Hizkuntza Industrien Elkartea
- Mendebalde Kultura Alkartea
- Mintzola Fundazioa
- Olaso Dorrea Sorrerakundea
- ONCE (Espainiako Itsuen Erakundea)
- Ortzadar LGBT
- Ramón Rubial Fundazioa
- Sabino Arana Fundazioa
- Soziolinguistika Klusterra
- Udako Euskal Unibertsitatea
- Unesco Etxea
- UZEI - Terminologia eta Lexikografia Zentroa
- Xiberoko Alkargoa

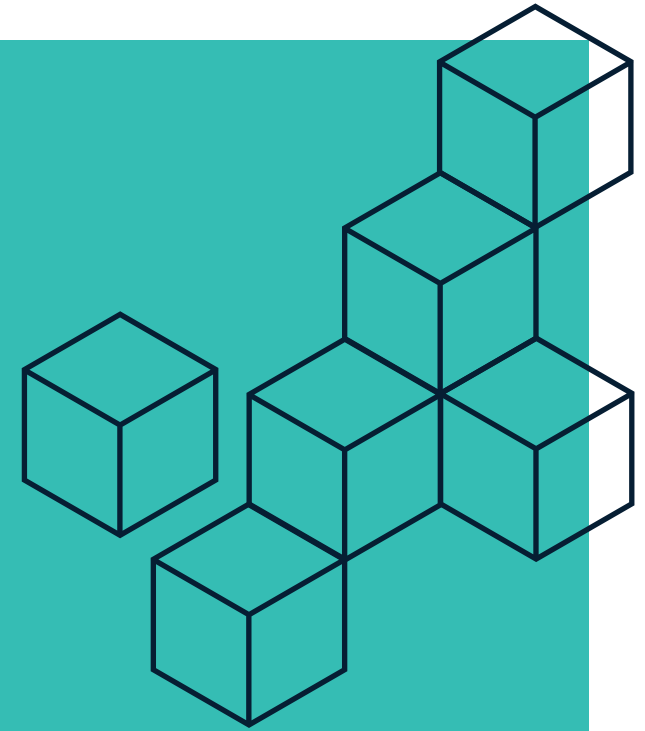
Banku fundazioak

- Bilbao Bizkaia Kutxa Banku Fundazioa
- Laboral Kutxa
- Kutxa Banku Fundazioa
- Caja Vital Kutxa Banku Fundazioa

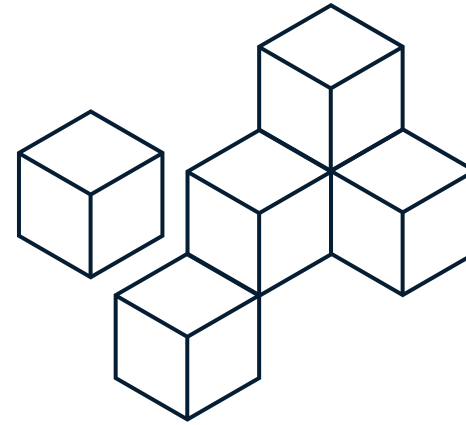

Unibertsitateak

- Euskal Herriko Unibertsitatea
- Nafarroako Unibertsitate Publikoa
- Errioxako Unibertsitatea
- Deustuko Unibertsitatea
- Mondragon Unibertsitatea

3. Jarduera akademikoa

Euskaltzaindiaren akademia-jarduera batzorde, lantalde, egitasmo eta zerbitzuen bidez garatzen da. Hileroko Osoko bilkurak arau-maila ematen die batzordeetatik datozen hizkuntza-proposamenei. Euskaltzaindiak bi sail nagusi ditu: IKER saila eta JAGON saila. Lau urterik behin berritzen dira sailburuak, batzordeak eta batzordekideak. Batzordekideez gain, aholkulariak ere izaten dituzte batzordeek. Beste alde batetik, lantaldeak sortzen dira, kasuan kasuko premien eta baliabideen arabera. Euskaltzain osoak, urgazleak eta hainbat

esparrutako adituak biltzen dira batzorde horietan: unibertsitateetako eta institutuetako irakasleak, hezkuntza munduko irakasleen euskalduntze-alfabetatze lanetan diharduten prestatzaileak, idazleak, komunikabideetako teknikariak, itzultzaileak, hiztegigileak, administrazioako teknikariak eta beste. Batzorde akademikoak eta lantaldeak egoitzan, lurraldeetako ordezkaritzetan edo bideo bidezko hitzaldiak erabiliz biltzen dira. Idazkariordearen zeregina da batzorde horien jarraipena eta koordinazioa aurrera eramatea.

3.1 IKER saila

3.1.1. Hiztegitza

Lexikografia ikerketak behar-beharrezkoak dira hizkuntza akademia baten jardunean. Bai Orotariko Euskal Hiztegia bai Euskaltzaindiaren Hiztegia. Adierak eta adibideak etenik gabeko eguneratze prozesuan daude.

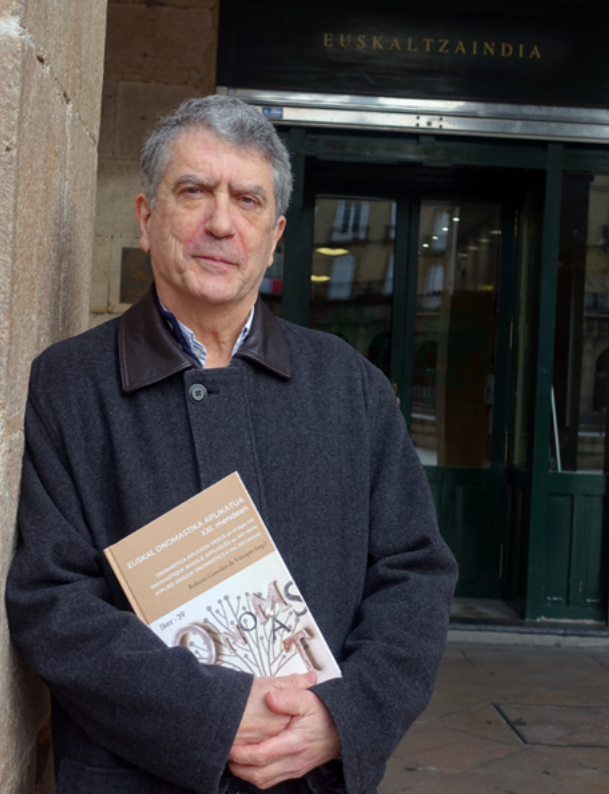
Euskaltzaindiaren Hiztegia.

Adierak eta adibideak.

Euskaltzaindiak hiztegitza-arloan egiten dituen lanen azken katebegia da. Hiztegi honen abiapuntua Euskaltzaindiaren Hiztegia lantaldea da, hiztegia osatzen duten formak proposatzeaz

arduratzen dena. Proposatutako forma horiek adieraz eta adibidez hornitzen ditu egitasmoko taldeak, eta Euskaltzaindiaren Hiztegia (EH) osatzen du.

2021ean, sarrera eta azpisarrera berriak gehitu dira hiztegian, etengabe eguneratzen baita. Horrekin batera, lehendik jasotako formak berraztertu eta adierak osatu dira. 2021ean, 921 forma berri jaso dira (638 sarrera eta 283 azpisarrera) eta 1281 moldatutako forma sareratu dira. Ondorioz, Euskaltzaindiaren Hiztegia bi aldiz eguneratu da 2021ean: urtarilean eta uztailen.

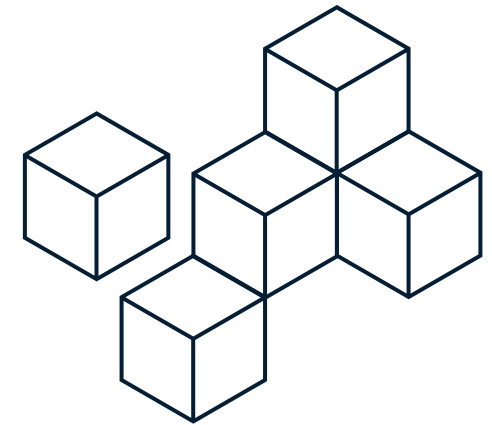
Zientzia eta Teknika Hiztegia **Biltzeko egitasmoa.**

Egitasmo honek 2008an hasi zuen ibilbidea, eta helburu nagusia, erabilera datuetatik abiatuta, zientziaren eta teknologiaren arloko oinarritzko lexiko teknikoa biltzea da, Euskaltzaindiaren Hiztegia aberasteko.

2021ean Euskaltzaindiak [Lurraren Zientzien Oinarritzko Lexikoa](#) argitaratu du.

Orotariko Euskal Hiztegia.

Orotariko Euskal Hiztegia (OEH) lan deskribatzailea da, ez arauemailea. Haren xedea garai, toki eta mota guztietako euskal hitz-ondarea biltzea da. 2021eko irailean [Orotariko Euskal Hiztegia](#) eguneratu da: bilaketak egiteko moduak hobetu dira eta edukiak gehitu. Bertsio elektronikoaren zazpigarren argitaraldian, besteak beste, P. Lhanderen Yolanda eleberria osorik hustu da eta onomastikako gaiak atal

berri batean ezarri dira, sarreraren buruan.

Gaur egun, 146.366 sarrera eta 57.016 azpisarrera ditu eta kopuru hori handituz doa egituratze-lanak aurrera egin ahala. Lan horiei esker, hiztegiko azpisarrerak eta hainbat aldaera ere topatzeko gai da orain bilatzailea. Horrez gain, jadanik egituratutako 550.000 adibide inguru daude bilduta eta sailkatuta. Sarreraren nahiz azpisarreraren bilaketak zuzenean egin daitezke, baita definizioetako hitzak eta adibideetakoak ere.

Euskal Hiztegi Historiko- Etimologikoa egitasmoa.

Euskal hitzen orain arteko ikerketa historiko eta etimologikoetatik abiatuta, eta Orotariko Euskal Hiztegiaren bildutako informazioa baliatuta, euskal hitzen jatorria eta historia modu sistematikoan aztertzea da egitasmoaren helburua.

Akademiak 2019an argitaratu zuen paperezko bertsioa eta, 2021ean, era digitalean plazaratu du [Euskal Hiztegi Historiko-Etimologikoaren](#) bigarren bertsioa, paperezkoa eguneratuta. Informazio gehiago [hemen](#) eta [hemen](#).

3.1.2. Gramatika batzordea

Gramatika Batzordearen zeregin nagusia euskararen gramatika lantzea da, Euskaltzaindiak hobetsitako gramatika.

Inguruabar horretan, 2021eko abenduan, XXI. mendeko Euskararen Gramatika argitaratu du Euskaltzaindiak. Informazio gehiago [hemen](#).

3.1.3. Dialektologia

Ahozko Euskararen Thesaurusa (AET) / Euskararen Herri Hizkeren Atlasa (EHHA) egitasmoa

Egitasmo honen helburu nagusia da Ahozko Euskararen Thesaurusa (AET) garatzea da, Euskararen Herri Hizkeren Atlasa (EHHA) egitasmo oinarritzkoaren inguruan etengabe sortzen diren bestelako zereginak ahaztu gabe. 2021ean, egitasmoa abian jartzeko aurrelanak egin dira.

3.1.4. Onomastika

Onomastika batzordea

Batzordearen eginkizuna euskal onomastika aztertzea eta arautzea da, hau da, pertsona-izenak, deiturak eta leku-izenak. Onomastikako terminoei buruzko ikerketak eta berrikuspenak egin, eta irizpideak ezarri behar ditu, eta egiaztatze- eta aholkatze-lanak ere egin behar ditu.

2021ean egindako lan nagusiak honako hauek izan dira:

- Euskal Herriko administrazio publikoetatik iristen diren eskariak erantzun dira.
- Pertsona izen eta abizenen inguruko eskariak erantzun dira.
- Toponimia arautzeko irizpide-bilduma lantzen jarraitu da.
- Euskal Herriko [hondartzen izenak](#) finkatu dira.
- Euskal kostaldeko toponimiaren araugaia

lantzen ari da.

- Arauen Datutegi Onomastikoa (ADO) prestatu da.
- Nafarroako leku-izenen geoposizioa ECOratzeko lanak bukatu dira.
- Ataungo Udalaren Joxemartin Apalategi beka abian jarri da eta lanen jarraipena egin da. Ataungo Udalaren eta Euskaltzaindiaren arteko hitzarmena egin da.
- Euskal sustraiko jende-izenak erromatar epigrafian. Soriako Tierras Altas hilaizkiak izeneko [erakusketa](#) prestatu da, San Telmo Museoarekin elkarlanean.

Exonomastika batzordea

Exonomastika batzordearen zeregina Euskal Herriaz kanpoko izen berezien arloa lantzea da. Hartan, era guztietako leku-izenak eta pertsona-izenak jasotzen dira. Batzordeak,

halaber, proposamenak egiten ditu kanpoko leku-edo pertsona-izenetatik eratorritako bestelako izen arrunten arloan; adibidez, hizkuntza-izenetan (glotonimoetan), herritarren izenetan edo kanpoko izenetatik eratorritako bestelako adjektibo erreferentzialetan. Batzordearen plangintzaren araberrako lanez gainera -irizpenak eta arauak prestatzea-, herritarrek edo erakundeek Euskaltzaindiari egiten dizkioten exonomastikari buruzko galderei erantzutea ere bada batzordearen zeregina.

2021ean, batzordeak proposatuta, arau hauek onartu, argitaratu edo/eta eguneratu ditu Euskaltzaindiak:

- **193. araua argitaratu da:** Artelanen izenak. Arkitektura. Informazio gehiago [hemen](#).
- **47. araua eguneratu da:** Hizkuntza hilaizki eta klasikoak. Informazio gehiago [hemen](#).

Euskal Corpus Onomastikoa egitasmoa

Euskal Corpus Onomastikoa (ECO) euskal izen bereziek euskaraz izan behar duten erabilera egokia finkatzeko tresna izateko asmoz abiatutako egitasmoa da. Ondorioz, izen berezien datutegia emendatu eta onomastikaren hiru alor nagusietan (deiturak, pertsona-izenak eta leku-izenak) hainbat izaeratako informazioen arteko erlazioak ezartzen dira egitasmoan. 2021. urtean zehar, honako lan hauek egin dira:

- Euskal Autonomia Erkidegoan Hizkuntza Politikarako Sailburuordetzaren datutegiak dituen leku-erregistroen birpasa, ECO-n dauden informazioen txukunketa eta osatze-lanak egin dira.
- Onomastika batzordean toponimia arautzeko irizpideen oinarrizko testuari euskaltzainek egindako oharren prozesamendua, eztabaida eta

berridazketa lanak egin dira.

- Nafarroako toponimo ofizialen datu-baseko erregistroak eta ECOkoak erlazioan jartzeko aplikazioa eta identifikatze lanak egin dira.
- Nafarroako etxe-erregistro berri batzuen jasotze-lanak egin dira.
- Euskal kostaldeko leku-izenak aztertze-lan-aplikazioa eraiki eta ECOko informazioa iragazteko sistemarekin erabiltzeko moduan jarri dira.

Gasteizko toponimia egitasmoa

Euskaltzaindiaren eta Gasteizko Udalaren artean sinatutako lankidetzak hitzarmenari esker, 1996tik abian den egitasmo honen helburuak dira Gasteiz udalerriko toponimia historikoa eta egunekoa jasotzea, ikertzea, arautzea eta gizarteratzea. Barnean hartzen ditu hala hiriburua, nola XIII.

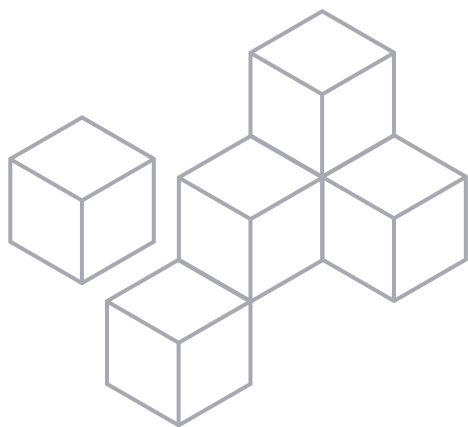
mendeaz geroztik pixkanaka anexionatutako 64 herrixka edo biztanle-landaguneak.

Proiektuaren helburu nagusia udalerriko leku-izen guztien azterketa historiko-linguistikoa, sailkapena eta normatibizazioa egitea da; horretarako, bai tokiko agiritegietan (sei mendeko aldi bat da, XIV-XX. mendeak), bai gaur egungo agiritegietan dauden leku-izenak hartzen dira kontuan. Ikertzeko eta emaitzak argitaratzeko, XI. mendean (1025. urtean) Araba osatzen zuten antzinako merindadeen arabera multzokatu dira herriak. Merindade horiek Donemiliagako Goldea dokumentu ezagunean aipatzen dira, eta, gaur egungo muga administratiboekin bat ez badatoz ere, gidaritzat hartu dira ikerlana planifikatzeko eta aurkezteko.

2021eko lanik esanguratsuena Dibiña I datutegia eta argitalpena prestatzea izan da.

3.1.5. Literatura

Euskal Literaturaren Antologia (ELAN) lantzen ari den taldeak, 2021ean, Euskal Literaturaren Antologia. Testuak eta Argibideak egitasmoaren hirugarren liburukia prestatzen jarraitu du; alegia, XIX. mendeko eta XX. mendeko lehen erdiko euskal testu onenak hautatu, egokitu eta argibidez hornituko ditu hirugarren liburuki hori lantzen jarraitu du.

3.1.6. Fonetika eta fonologia

Ahoskera batzordea

Batzordearen eginkizun nagusiak 1998an plazaratutako Euskara Batuaren Ahoskera Zaindurako (EBAZ) arauen lantze, garatze eta komunikazioa dira. Estandarizatzea ahulduko lukeen monoestilismoari (bai estandarra bakarrik erabiltzeari, bai euskalkiak bakarrik erabiltzeari) aurre egiteko, Batuaren zubigintza-egitekoa indartu nahi da, EBAZ arauak dagokien testuinguruan kokatuaz.

2021ean egindako lan nagusiak honako hauek izan dira:

- Ahoskeraren irakaskuntza bideak proposatzen eta urratzen jarraitu du batzordeak.
- Gasteizen abiatu zen Ahoskera Laborategian ikastaroa eman da.

- Ipar Euskal Herriko eta Nafarroako ikastaroak geroko utzi dira.
- EBAZ lantzen: gogoeta egin da batzordean.
- Azkenaldian argitaratutako euskararen erabileraren inguruko lanetan ahoskerarekin zerikusia duenaren bilketa eta datuen ustiaketa (tauletan) lanari ekin dio batzordeak.

3.1.7. Morfosintaxia

Morfosintaxiaren estandarizazioa batzorde ahaldundua

Batzorde ahaldunduaren egitura baliatuz eta hiztegitantz erabili den metodologiari jarraituz, helburua da morfosintaxian egun euskara batuak izan ditzakeen hutsuneak arautzeko beharrak ohartzea eta argitalpena prestatzea: Oinarrizko Morfosintaxia Estandarra Arauak/Gomendioak/ Irizpideak argitalpena, hain zuzen ere. 2021ean, batzordea abian jartzeko aurrelanak egin dira.

3.2. JAGON saila

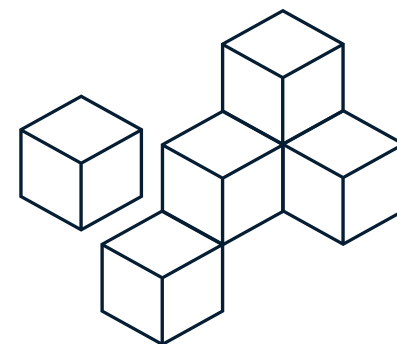
3.2.1. HIZBEA batzordea

3.2.2. Euskalkien lantaldedea

HIZBEA batzordea Jagon Saileko batzorde akademikoa da eta bi zeregin nagusi ditu: batetik, euskararen kalitatea neurtzea, alegia, euskal gizarteak euskara batuaren eremuan Euskaltzaindiak eman dituen arau/irizpen/gomendioak noraino bereganatu dituen jakitea. Bestetik, HIZBEA zerbitzuaren jarraipena egitea. 2021ean, batzordea abian jartzeko aurrelanak egin dira.

Jagon saileko Corpus batzordeko atal gisa sortu zen Euskalkien lantaldea 2001. urtean. Euskalkiek duten eta izan behar duten tokiaz gogoeta eta azterketak egitea da Euskalkien lantaldearen xedea. 2021ean, Euskalkien lantaldeak datozen lau urteotako plangintza prestatu du.

Euskaltzaindiak 1999. urtean eratu zuen

3.2.3. Sustapen batzordea

Sustapen batzordea, Jagon sailaren barruan, euskararen estatusa babesteko helburuarekin. 2021ean egindakoak honako hauek izan dira:

- Jagon bildumaren 21 eta 22. aleak argitaratu dira.
- Hermes aldizkariaren **beste ale bat argitaratu da**, etorkizuneko euskal gizartean euskararen aukerak, erronkak eta rolak aztertuz.
- 2021eko uztailan “**Euskararen erabilera normalizatzeko Legearen 40. urtearen atarian**” **jardunaldia** egin da.
- Irailean, Euskaltzaindiaren Zuzendaritzak Lizarrako Ikastola **bisitatu du**. Bisitaren bideoa **hemen**.
- Azaroan Molac Legea dela eta, Euskal

Konfederazioarekin **jardunaldia** egin da Baionan.

- Azaroan XXVI. Jagon **jardunaldia** egin da Iruñean (Nafarroako hezkuntza eta euskara).
- 2021eko abenduan “Bonifacio Echegaray euskal legelaria” **jardunaldia** egin da.
- Euskaltzaindiaren Adierazpenen bilduma egin da eta 2022aren hasieran argitaratuko da.
- Euskararen estatusarekin zerikusia duten testu juridikoak bildu eta argitalpena prestatu da.
- Euskararen Historia Soziala: erreferentzia bibliografikoak gunea eguneratzeko aurrelanak egin dira.
- Euskararen Gogoetagunea definitzeko lehen lanak egin dira.

3.2.4. Joanes Etxeberri egitasmoa (Euskararen Historia Soziala)

Euskararen Historia Soziala (EHS) deritzon Euskaltzaindiaren egitasmoak giza dimentsioa ikertzen du, aldi historiko eta herrialdearen gune jakin batzuetan islatuta, euskararekiko harremanetan jarrita, eta ondoren gurearekin ukipeneanizandirenbestezenbaithizkuntzarekin. Beraz, diziplinarteko jarduera da, hizkuntzaren soziologiaren, hizkuntzalaritzaren, eta, jakina, historiaren oinarrizko elementuak konbinatzen dituen. Honako hauek dira 2021ean egindako lan nagusiak:

“Euskaltzaindiaren sorrera eta euskara batuaren egitasmoa perspektiba soziohistorikotik” artikulua idazten jarraitu da.

“Ondo al goaz? Euskaltzaindiak corpus-alorrean egindako lana ebaluatu beharraz” artikulua idazten jarraitu da.

“Donostia eta Europako Hizkuntzak perspektiba sozio-historikoan” liburua idazten jarraitu da.

“Towards a Methodological model for a Social History of Languages: a Basque Contribution” liburua idazten jarraitu da.

“Taxonomy proposal for the (Historical) Sociology of Language Research: a Basque contribution” liburua idazten jarraitu da.

“Hitz-erabidea, EHSrako iturri” garatzen jarraitu da.

W. Collins-en “The perception and

awareness of policy makers” dokumentuari
buruzko txostena idatzi da.

Tolosako Euskararen Historia Soziala
eta Aurrezki kutxen euskararen historia soziala
proiektuetan parte hartu da.

The multilingual city, c.1250 – c.1800,
historical approaches nazioarteko jardunaldian
parte hartu da.

3.3. Egiturazko batzorde, lantalde eta egitasmoak

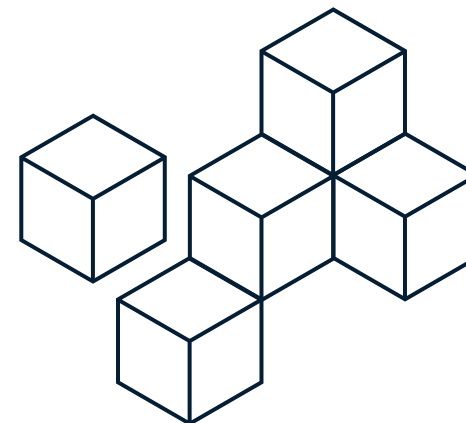
3.3.1. Argitalpen batzordea

Batzorde honek Euskaltzaindiaren argitalpen guztiak programatu eta antolatzen ditu. Batzordearen zuzendaritzapean, Argitalpen zerbitzuak argitalpenen egunerokoak kudeatzen ditu. 2021ean argitaratutakoaren Argitalpen zerbitzuaren atalean emango da.

3.3.2. *Euskera* Idazketa batzordea

Euskera Idazketa batzordeak agerkariko edukiak finkatzen ditu eta edizioaren hobekuntzarekin zerikusia duten ekimen guztiak zuzentzen ditu. Euskera agerkaria Akademiaren aldizkari ofiziala da, 1919tik kaleratzen dena nahiz eta 1938-1952 eta 1954-1955 urteen artean etenak izan. Agerkari horren bitartez, Euskaltzaindiak bere lanak ezagutzera eman ohi ditu. 2021ean

agerkariaren hiru zenbaki aurkeztu dira: [Euskera 2019, 2-2](#), [Euskera 2020, 1](#) eta [Euskera 2020, 2](#). Bigarrenak, bizitza akademikoaren berri eman du, eta, lehenak eta hirugarrenak, arloko ikerketa-lanak biltzen ditu.

3.3.3. Euskara Batuaren Eskuliburua batzordea

Batzordearen helburu nagusiak honako hauek dira: batetik, EBE argitalpena etengabe eguneratzea. Bestetik, JAGONET/EEE zerbitzuen talde berresle lana egitea. Eta azkenik, Euskara Batuaren Ortotipografia (EBO) formulatzea.

- Euskara Batuaren Eskuliburuaren [4. argitaraldi eguneratua argitaratu da](#) eta 3.500 ale banatu dira Eusko Jaurlaritzako Hezkuntza Sailaren eta Nafarroako Gobernuaren bidez.
- JAGONET/EBE zerbitzurako Talde Berreslearen jarraikako zereginak egin ditu EBE batzordeak.
- EBE eta JAGONET elkarrekin lotuko dituen

“Galderen txokoa” zerbitzurako etiketatze-sistema paratzeko lanak aztertu dira.

- 2016-2020ko galde-erantzunak landu dira: Ahoskera, Onomastika, Ortotipografia eta Lexiko arlokoak (ez denak).

• Euskara batuaren ortotipografia (EBO) egitasmoaren langaien bilduma, EBOraiko oinarritzko bibliografia, EBOraiko prozedura-proposamena, EBO argitaratzeko moduari buruzko proposamena, eta Laburtzapenak, Laburdurak eta Siglak txostenak banatu dira. Laburdurak eta Siglak aztertu eta ontzat eman dira.

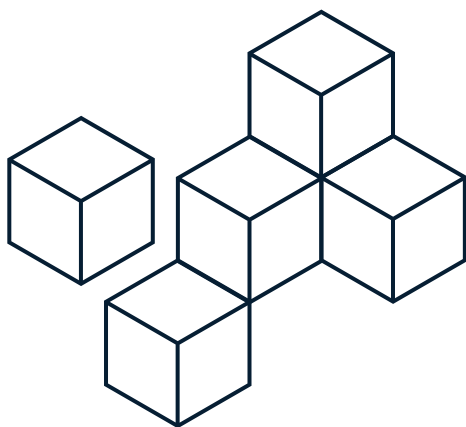
- “[Elkanoren eguna vs Elkano eguna](#)” txostena prestatu da eta edukia Gramatika batzordearekin adostu ondoren Plazaberrin eta sare sozialetan argitaratu da.

- EBEko batzordearen buruak zenbait ikastaro eman ditu.

3.3.4. Azkue Biblioteka eta Artxiboa batzordea

Azkue Biblioteka eta Artxiboa Euskaltzaindiaren zerbitzura dago. Horrez gainera, zabalik dago ikertzaile ororentzat, eta, bere ahalbideen neurrian, euskal kultura gaien ikerkuntza eta hedapena sustatzen eta laguntzen saiatzen da. 2021ean, Azkue Biblioteka eta Artxiboaren ohiko zereginak bideratu dira, lan garrantzitsuenei jarraipena eginez.

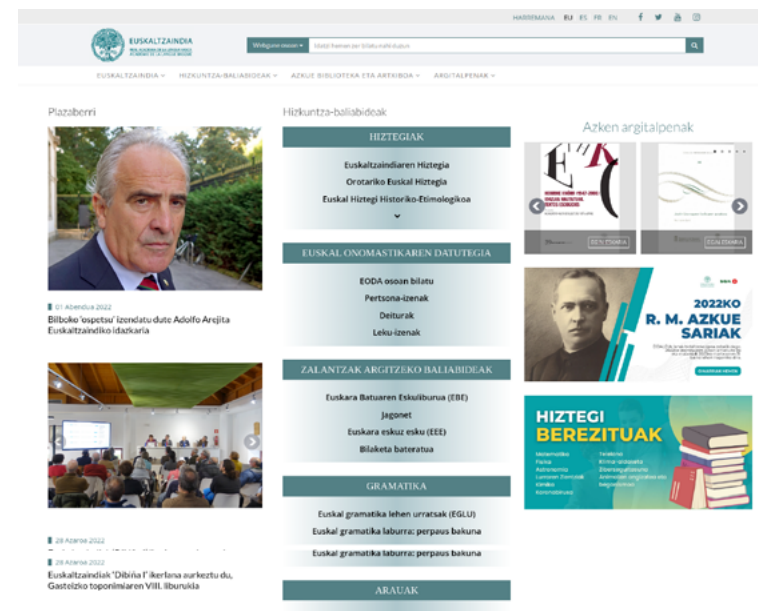

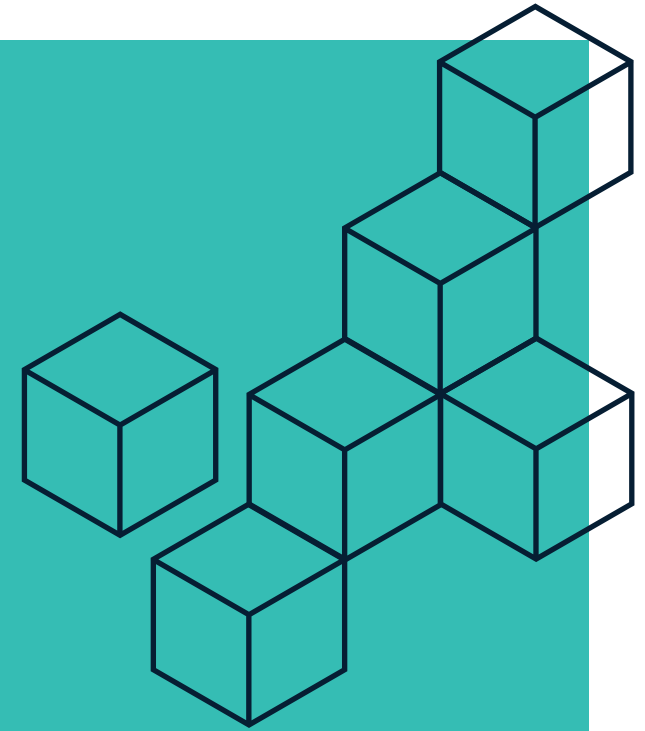
3.3.5. Informazio eta Komunikazioaren Teknologiak (IKT) batzordea

Batzorde honen bi zeregin nagusiak hauexek dira: batetik, Euskaltzaindiaren eduki linguistikoak baliabide teknologikoen bidez garatzea. Bestetik, baliabide teknologikoak sustatzea, kasuan kasuko batzorde, egitasmo eta zerbitzuekin batera jokatzuz, linguistika aplikatuaren aldetik. Hirugarrenik, Euskaltzaindiaren azpiegiturak sortu eta sendotzea, teknologia berrien eremu beregaina izateko asmoz. Honako hauek dira 2021ean egindako lan nagusiak:

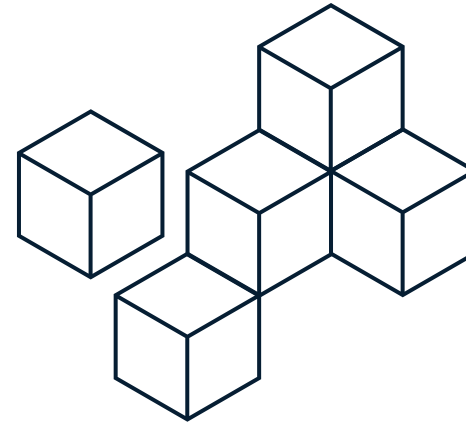
- Hizkuntzen teknologietan azpiegitura ziurtatzeko urratsak eman dira.

- Baliabide linguistikoak elkarlotzeko urratsak eman dira.
- Irakasleentzako eta euskararen profesionalentzako tutorial batzuk prestatu eta argitaratu dira.
- Bestelako batzorde, egitasmo eta zerbitzu proiektu esanguratsuetan laguntza teknikoa eman da.
- Zalantzak argitzeko baliabideak bateratu dira.

4. Erakundearen zerbitzuak

Euskaltzaindiaren jarduera akademikoa batzorde eta lantaldeen bidez egiten da eta langintza horien emaitzak giza baliabide eta azpiegiturazko zerbitzuekin antolatzen eta gauzatzen dira. Zerbitzu horiek, bestalde, herritarrei nahiz erakundeei erantzuteko ezinbestekoak dira.

Bilboko Plaza Barrian du Euskaltzaindiak egoitza. Bertatik eramaten dira azpiegiturazko koordinazio-lanak eta hor kokatzen dira zerbitzuak: Idazkaritza, Ekonomia, Azkue Biblioteka, Onomastika, Argitalpenak,

Komunikazioa eta Irudia, eta Informatika eta Telekomunikazio zerbitzuak. Hizkuntza Kalitatearen Behatokia horren barruan dago Jagonet zerbitzua, berriz, Luis Villasante Euskararen Ikergunean dago kokatuta.

Erakundeei, elkarteei nahiz gizabanakoei hurbileko zerbitzuak eskaintzeko asmoarekin, egoitzaz gainera, Euskal Herriko lau hiriburutan, hots, Baionan, Donostian, Gasteizen eta Iruñean ditu Euskaltzaindiak ordezkariak. Garrantzi handikoak dira jendearekiko harremanak: hizkuntzari buruzko kontsultak, ziurtagiriak eta

talde-bisitak, besteak beste. Halakoak egoitzatik eta ordezkarietatik bideratzen dira.

Idazkariordea arduratzen da egitasmo eta batzorde akademikoen lanen jarraipenaz eta bateratzeaz. Lan horien guztien berri ematen dio Zuzendaritzari, bai eta, ezarritako epeetan, dagokien herri administrazioei ere, eta beharrezko txostenak prestatzen ditu. Herri-aginteekin sinatutako hitzarmenen arabera, batzorde teknikoarekiko egitasmo-harremanak ere burutzen ditu, kudeatzailearekin batera.

4.1. Hizkuntzaren kalitatea

4.1.1. Hizkuntza Kalitatearen Behatokia (HIZBEA) zerbitzua

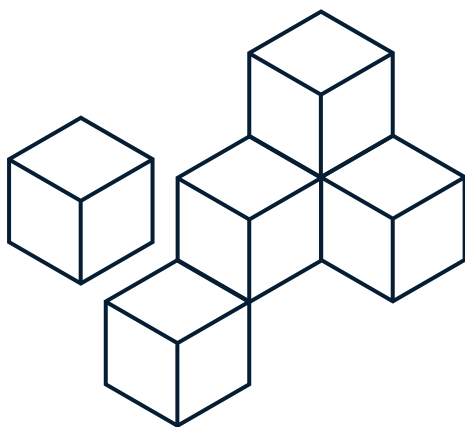
Akademiaren xedeetako bat hizkuntzaren kalitatea bermatzea da eta hori erdiesteko beharrezkoak diren zerbitzuak sortu eta sustatuko direla esaten da Barne Erregeletan.

Ondorioz, Euskaltzaindiak 2013ko Barne Jardunaldietan, Akademiako beste zerbitzuekin elkarlanean jardungo zuen zerbitzu nagusi eta orohartzaille bat sortzea: Hizkuntza Kalitatearen Behatokia. Zerbitzuaren helburuak hauexek dira:

- a) Euskaltzaindia eredugarria izatea argitaratzen dituen produktuen kalitateari dagokionez.

- b) Akademiaren ekoizpena gizartean modu didaktikoan zabaltzea, baliabide oro erabiliz eta lehentasuna baliabide informatikoei emanaz.
- c) Gizartearen eskaerak zein diren hauteman eta haren eskaerei ahalik eta lasterren eta zuzenen erantzutea.
- d) Hurbileko lan eta beharrei lehentasuna ematea, etorkizunean egin beharreko lan sakonagoak baztertu gabe.
- e) HIZBEA batzordearekin elkarlanean aritzea.

HIZBEA zerbitzuak, 2021ean, Zuzendaritzak, Argitalpen batzordeak eta Komunikazioa eta Irudia zerbitzuak eskaturik, Euskaltzaindiaren argitalpenen hizkuntza kalitatea gainbegiratu du eta, beharrezkoa izan denean, ekoitzitakoa hizkuntza aldetik zuzendu da, testuen hizkuntza-maila gorena izan dadin.

Bai, zuzena da;
izan ere, **zeren** formaren
indargarria besterik ez da
zeren eta forma.

UZEIrekin lankidetzan

Euskaltzaindiak ez du auzi horretaz ez
araurik ez gomendiorik eman.
Bi moldeak ontzat ematekoak dira,
eta haxe da bien arteko aldea:
a) **-t(z)ean** moldea, ez-markatua edo
orokorra denez, gertakariaren une
guztietan da zilegi.
b) **-t(z)erakoan** gertakariaren
hasierako uneko aldiberekotasuna
adierazteko erabiltzen da;
murriztaileagoa da, beraz.

UZEIrekin lankidetzan

Zuzena al da **zeren**
soilik erabiltzea,
zeren eta erabili ordez?

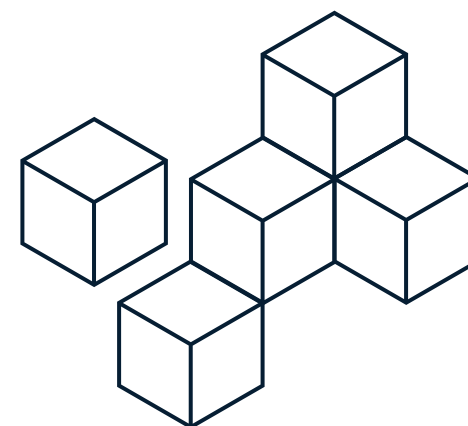
UZEIrekin lankidetzan

4.1.2. JAGONET zerbitzua

JAGONET hizkuntzaren gainera kontsulta
zerbitzua da, Akademiak internet bidez herritarren
esku jartzen duena. Zerbitzuak bi helburu nagusi
ditu: bata, euskararen erabilera zuzena eta egokia
bermatzea, eta, bestea, erabilera horren gainera
zalantzak argitzea. 2021ean, JAGONETera
iritsi diren galderak kudeatu dira, hots, aztertu,
erregistratu, fitxa ireki, erantzuna prestatu,
eskatzaileari igorri eta biltegiratu.

4.1.3. Euskara Eskuz Esku zerbitzua

Euskara Eskuz Esku (EEE) tresna digitalaren
helburu nagusia da Euskaltzaindiaren arau denak
aurkeztea era erraztuan, Iparraldeko euskaldunen
artean euskara batuaz egon daitezkeen dudak
eta ezjakintasunak modu errazean argitzeko.

4.2. Zerbitzu teknikoak eta orokorrak

4.2.1. Argitalpen zerbitzua

Argitalpenak ekoiztu, jaso, bildu, banatu eta saltzea da zerbitzuaren ardura nagusia.

2021ean, honako hauek argitaratu dira:

1. Euskaltzainak 31: [Joakin Berminghamen solasak](#).
2. Euskaltzainak 33: [Ozaze Jaurgainean. Jean de Jaurgainen Züberoa Herriko kontaira poetiko zenbait](#).
3. Euskaltzainak 34: [Euskal Literaturaren historiaren historia. Gure nola konda?](#)
4. [Euskararen Gramatika](#).

5. [Hizkuntza-zuzenbidea. Testu-bilduma euskaraz](#). 3. argitaraldia.

6. Iker 38: [Euskal literatura itzuliaren egitura eta islak 1975-2015](#).

7. Iker 39: [Euskal onomastika aplikatua XXI. mendean](#).

8. Iker 40: [Arantzazutik mundu zabalera. Euskararen normatibizazioa: 1968-2018](#).

9. Iker 41: [Aniztasuna: hizkeren berba-mintzoak. Euskaltzaindiaren II. Nazioarteko Dialektologia Biltzarra](#).

4.2.2. Azkue Biblioteka eta Artxiboa zerbitzua

10. Iker 42: Jose Ramon Minondo

goizuetarraren gutunak: Olaberria (Oiartzun).

1790-1807. Edizioa eta hizkuntza azterketa.

11. Iker 43: Bertsolaritzaren historia:

hedabideratzea, eragiletza eta proiektua

(1823-2018).

12. Izenak 10: Gipuzkoa Antzinaroan:

Hizkuntzak eta eremu linguistikoa

onomastikaren argitan.

13. Jagon 21: Hizkuntza gutxiagotuak jagon,

euskaraz bizi.

14. Jagon 22: Arlo sozioekonomikoa euskararen

biziberritzean - Entitate pribatuak: nola eman

zerbitzua euskaraz herritar eleaniztunei?

15. Narrazioak eta olerkiak 2020.

16. Tratado de como se ha de oír misa -

Tratatzen da nola entzun behar den meza.

Zerbitzuak bi zeregin nagusi ditu: batetik, Biblioteka eta Artxiboari dagozkion lan arruntak egitea eta bestetik, funtsak katalogazioa, digitalizazioa eta webguneratzea. Honako hauek egin dira 2021ean:

- Hildako euskaltzainen fitxak osatu dira.
- Euskararen lekukoak: liburu guztiak digitalizatu dira.
- Antzinako euskal liburuak: 15 ale digitalizatu dira proba pilotu gisa.
- Lafitteren funts artxibistikoak digitalizatu dira.
- Artxibo administratiboa eta bideo funtsen mantentze arrunta egin da.
- Katalogoaren mantentzea eta eguneratzea egin da.

- Euskaltzainen Dosier Bilduma eguneratu da.

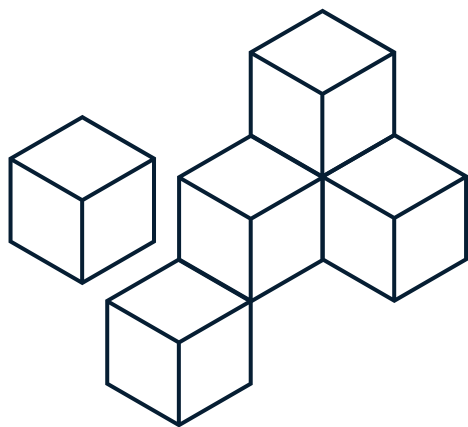
- Azkue Bibliotekako Irudien mantentze lan arrunta egin da.

- Informazio, harrera eta kopia zerbitzuan jasotako eskariak erantzun dira.

4.2.3. Informatika zerbitzua

Informatika zerbitzuaren helburu nagusia Euskaltzaindiaren sistema informatikoen eta telekomunikaziokoen mantentze-lana egitea da. Horrekin batera, sistema horiek etengabe hobetzeko berrikuntza proiektuak bideratzen eta koordinatzen dira, Informazio eta Komunikazio Teknologien batzordearen agindupean; berrikuntza teknologikoaren arloko Euskaltzaindiaren proiektuen zuzendaritza teknikoaz arduratzen da.

4.2.4 Onomastika zerbitzua

Zerbitzuak EAEko Jaurlaritzak eta aldundiek, Nafarroako Gobernuak, Euskararen Erakunde Publikoak (EEP), Euskal Hirigune Elkargoak, udalek, herriek, elkarteek, enpresek eta gizabanakoek egindako eskariak aztertu, erantzun proposamenak prestatu eta erantzun ditu: txostena, irizpena, ziurtagiria edo bestelakoa. Batzordeak erabakitakoak eta zerbitzuaren lanak burutu dira:

- Herri erakundeek, elkarte, enpresa eta gizabanakoek egindako eskaerak erantzun dira.
- EUDELeko hitzarmeneko udal mapak eta txostenak sortzen lagundu da.
- Zerbitzuko galdera-erantzunen datu-basea osa-

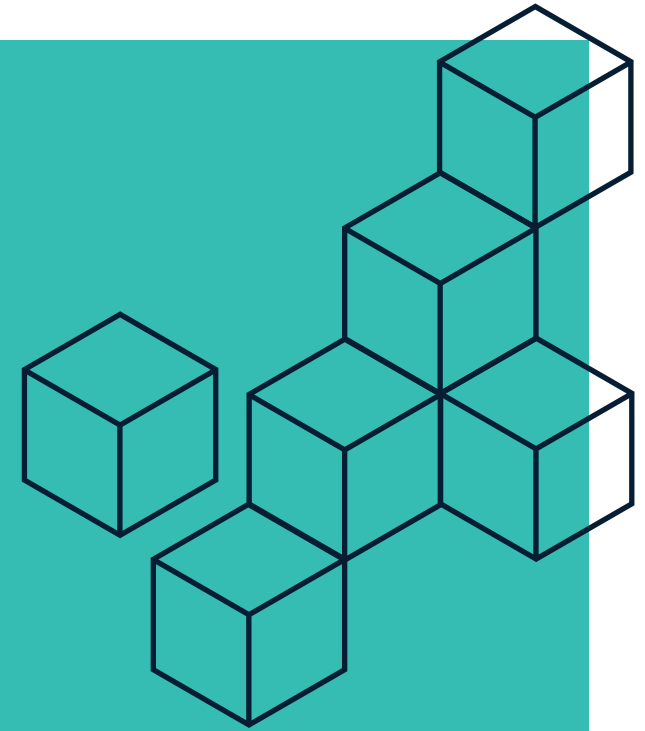
tzen jardun da.

- Ipar Euskal Herriko bide eta karrika izendegiak arautzeko proposamenak prestatu dira.
- Euskal Corpus Onomastikoko lanak: datutegiaren mantenua egin da eta Arauen Datutegi Onomastikoa gainbegiratu da.
- Pertsona izendegiko epizenoen azalpenak landu dira Onomastika batzordean aurkezteko, eta ondoren Euskal Corpus Onomastikoan txertatu dira.
- Pertsona izenen lematizazioan proposamenak garatu dira.
- Euskal Herriko eliza eta ermita ezagunen euskal izendegia osatzen hasi da.

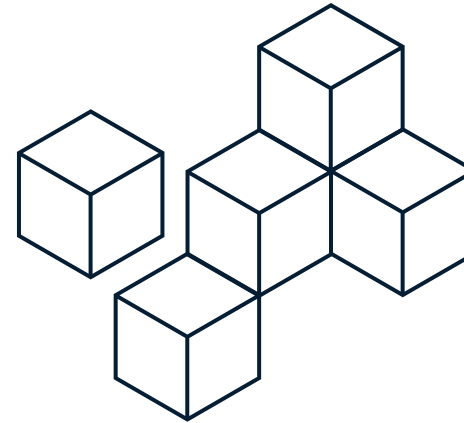
4.2.5. Komunikazioa eta Irudia zerbitzua

Zerbitzu honen helburu nagusia da gizarteak Akademiaren jardueraren berri izatea eta, era berean, Akademiak beste erakunde eta elkarteekin egiten dituen ekintzen berri ematea. Horretarako, zeregin hauek egin ditu Komunikazioa eta Irudia zerbitzuak 2021ean: Euskaltzaindiaren eta komunikabideen arteko harremanak sendotu dira (gaur egun 149 hedabidek -edo norbanakoek- jasotzen dituzte Euskaltzaindiaren deialdi eta prentsa-oharrak); Plazaberri bloga ere kudeatzea (141 albiste argitaratu dira); webguneko atalak eguneratu dira; sare sozialetan Akademiak dituen plataformak zaindu eta elikatu dira, egunero (Facebook, Twitter, Youtube eta Instagram); Euskaltzaindiaren ekitaldietako argazkiak eta bideoak egin dira (26 bideo ekoitzi dira); Lautan Hiru antzerki-festibala antolatu da.

5. Gizarteratzea: webgunea eta sare sozialak

Sare sozialekin batera, webgunea da Euskaltzaindiaren leihorik eraginkorrena.

- Webgunearen 2021eko datuak: 674.260 erabiltzaile, 1.447.235 saio, 5.928.613 orrialde, eta saio bakoitzaren iraupena lau minutu eta 48 segundokoa izan da.
- 2020an, 778.234 erabiltzaile izan ditu Euskaltzaindiaren webguneak, saioak 1.605.641 izan dira, 6.636.765 orrialde bisitatu dituzte erabiltzaileek, eta saio bakoitzaren iraupena ia bost minutukoa izan da.

Trafiko orokorra

Zer	2021	2020	%
Erabiltzaileak	674.260	777.497	-13,28
Saioak	1.447.235	1.608.733	-10,04
Orrialdeak	5.928.613	6.659.215	-10,97
Saioen iraupena	04:48	04:45	1,21
Orrialdeak saioko	4,10	4,14	-1,04

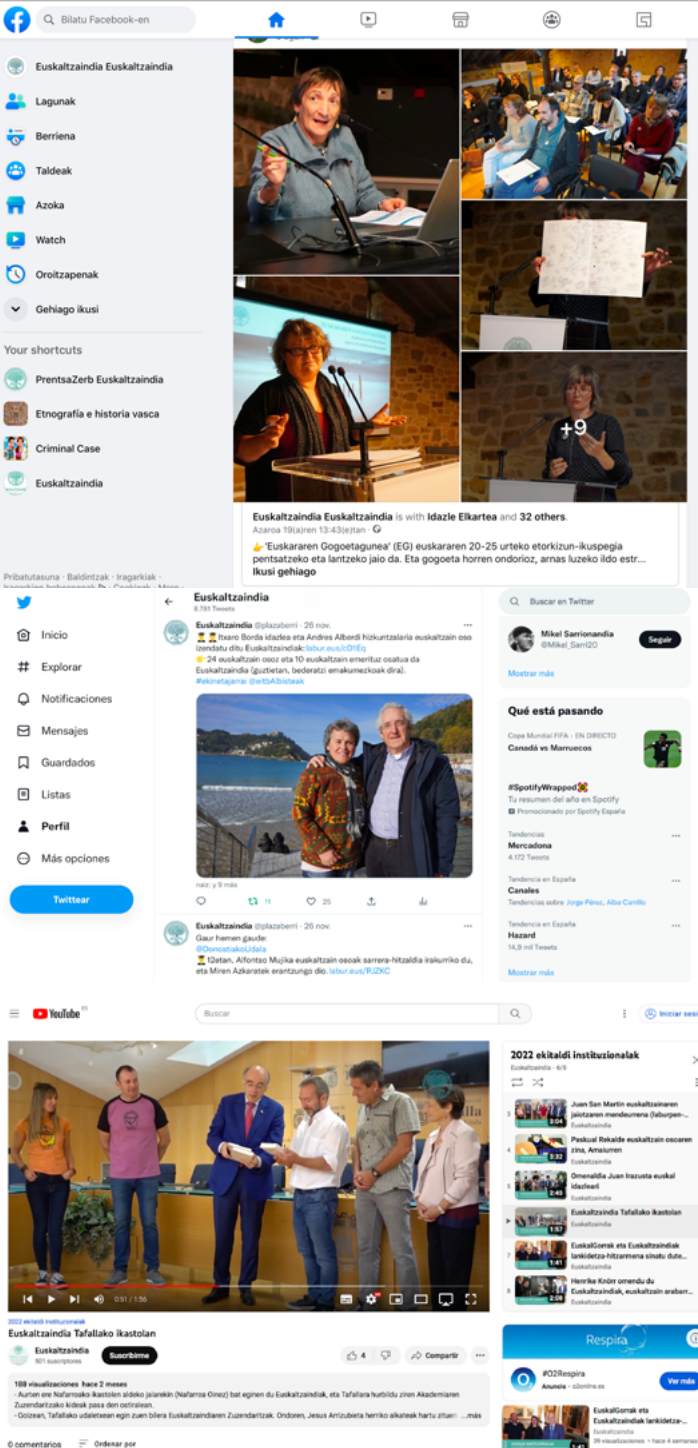
Webguneak eskaintzen dituen tresna nahiz zerbitzuen erabilera-datuei erreparaturik erabilera urriagoa izan da 2021ean aurreko urtean baino, batik bat, erabiltzaile eta

Tresnak

	Erabiltzaileak			Bilaketak		
Tresna	2021	2020	%	2021	2020	%
EODA	136.454	183.979	-25,83	367.033	455.070	-19,35
EH	108.886	123.044	-11,51	1.281.170	1.444.668	-11,32
OEH	93.298	147.483	-36,70	428.690	533.044	-19,58
Bilatzailea	65.865	80.502	-18,18	335.599	386.035	-13,07
EBE	12.156	12.347	-1,55	54.782	54.634	0,27
JAGONET	3.245	3.651	-11,12	7.766	8.572	-9,40
EHHA	3.179	2.864	11,00	17.387	17.132	1,49
EEE	1.372	946	45,03	2.822	3.752	-24,79
EHHE	1.220	1	121.900	2.993	1	299.200
Argitalpenak	1.110	1.111	-0,09	1.802	2.083	-13,49

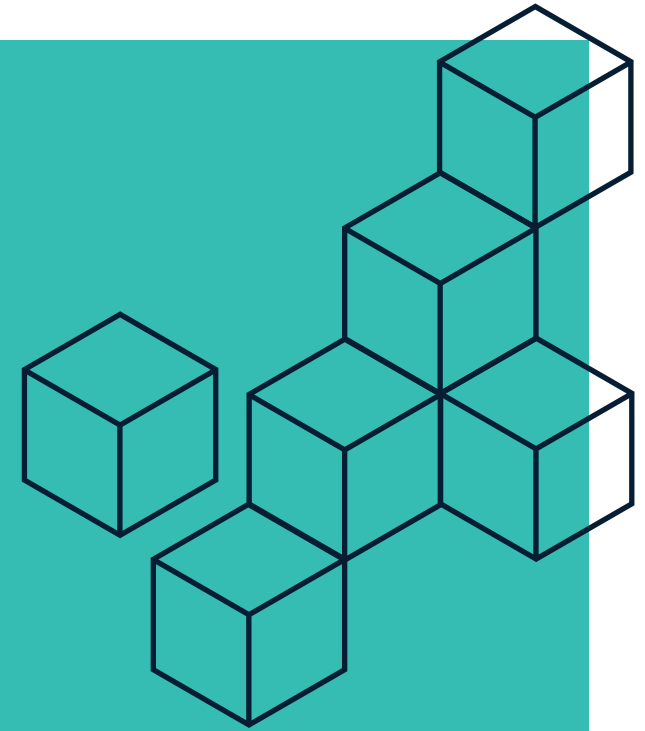
Akademiaren webgunean eskaintzen diren tresnetan ere apaldu da erabilera (EHHA, EEEn eta EHHEn izan ezik, berriak direlako), antza denez, pandemiaren aldi gogorrenak atzean utzi eta jendea, apurka-apurka, ohiko bizimoduari lotu zaiolako.

Webguneko berrikuntza nagusiak – 2021

- 2021-01-15** Euskaltzaindiak bere Hiztegia eguneratu du eta azken sei hilabeteotan 600 forma berri jaso ditu
- 2021-03-15** Euskaltzaindiak 'Lurraren Zientzien Oinarrizko Lexikoa' argitaratu du
- 2021-03-30** Euskaltzaindiak Euskal Herriko hondartzen izenak finkatu ditu
- 2021-04-16** Ia ehun milioi testu-hitzek osatzen dute 'Lexikoaren Behatokia' corpusa
- 2021-05-21** Euskaltzaindiak formatu digitalean argitaratu du 'Euskal Hiztegi Historiko-Etimologikoa'ren bigarren bertsioa
- 2021-07-09** Euskaltzaindiaren Hiztegia eguneratu da eta azken sei hilabeteotan 592 forma berri jaso dira
- 2021-07-26** *Telelanaren oinarrizko glosarioa argitaratu da.*
- 2021-09-03** Orotariko Euskal Hiztegia: bilaketak hobetu dira eta edukiak gehitu.
- 2021-10-03** Munduko arkitekturako izenen araua argitaratu du Euskaltzaindiak.
- 2021-12-22** Euskaltzaindiak 47. araua ('Hizkuntza hilak eta klasikoak') eguneratu du.
- 2021-12-29** Euskaltzaindiak 692 testu gehitu dizkio 'Hizkuntza-zuzenbidea. Testu-bilduma euskaraz' egitasmoari.

6. Balantze ekonomikoa

2021. urtea - Balantzea (eurotan)

AKTIBOA			PASIBOA		
	2021/12/31	2020/12/31		2021/12/31	2020/12/31
AKTIBO EZ KORRONTEA	539.995	497.968	ONDARE GARBIA	1.488.432	1.411.807
Ibilgetu ukiezina	763	510	Fondo propioak	1.139.630	1.140.752
Patenteak, lizentziak, markak eta antzerakoak	100	-	Aurreko ekitaldietako soberakinak	1.140.752	1.141.971
Aplikazio informatikoak	663	510	Ekitaldiko soberakina	(1.122)	(1.219)
Ibilgetu materiala	508.631	466.857	Jasotako dirulaguntzak, dohaintzak eta ondareak	348.802	271.055
Lurrak eta eraikuntzak	413.241	393.057			
Instalazio teknikoak eta bestelako ib. materiala	95.390	73.800			
Epe luzeko finantza-inbertsioak	30.601	30.601			
Beste aktibo finantzarioak	30.601	30.601			
AKTIBO KORRONTEA	1.270.170	1.268.367	PASIBO KORRONTEA	241.955	239.750
Izakinak	27.498	27.214	Epe laburreko zorrak	8.974	7.964
Erabiltzaileak eta berezko jard. lotutako zordunak	30.481	37.160	Beste pasibo finantzarioak	8.974	7.964
Zordun komertzialak eta kobratzeko best. kontuak	516.160	566.257	Hartzeko komertzialak eta ordain. best. kontuak	232.485	231.786
Hainbat zordun	8.542	15.235	Hornitzaileak	81.673	112.853
Zordunak, Herri Aginteak	507.618	551.022	Langileria	31.265	235
Epe laburreko finantza-inbertsioak	800	800	Hartzekodunak, Herri Aginteak	119.547	118.698
Epe laburreko periodifikatzeak	-	1.297	Epe laburreko periodifikazioak	496	-
Eskudirua eta bestelako aktibo likido baliokideak	695.231	635.639			
AKTIBOA GUZTIRA	1.810.165	1.766.335	PASIBOA GUZTIRA	1.810.165	1.766.335

Galdu-irabazien kontua (eurotan)	2021	2020
Erakundearen berezko jardueraren sarrerak	2.518.309	2.633.909
Salmentak, promozioak eta lankidetza hitzarmenak	53.565	51.559
Ekitaldiko soberakinari egotzitako dirulaguntzak	2.464.744	2.582.350
Ekoizkin bukatuen eta fabrikazioan dauden ekoizkinen aldaketa	283	(5.995)
Ustiapeneko bestelako sarrerak	28	5.495
Pertsonal gastuak	(1.532.973)	(1.602.331)
Soldatak, lansariak eta antzekoak	(1.205.699)	(1.132.370)
Gizarte - zamak	(362.274)	(355.183)
Hornidurak	35.000	(114.778)
Ustiapeneko bestelako gastuak	(968.946)	(1.037.500)
Kanpoko zerbitzuak	(965.180)	(1.035.274)
Tributuak	(3.834)	(2.124)
Merkataritza eragiketetatik datozen horniduren aldaketak, hondatzeak eta galerak	68	(102)
Ibilgetuaren amortizazioa eta hondatzea	(34.607)	(140.588)
Ekitaldiko soberakinari traspasatutako kapital dirulaguntzak	17.215	13.915
USTIAPENeko SOBERAKINA	(691)	(759)
Sarrera finantzarioak	9	24
Balore negoziagarriak eta bestelako finantza-tresnak	9	9
Gastu finantzarioak	(440)	(484)
Hirugarrenetikiko zorrenak	(440)	(484)
ERAGIKETA FINANTZARIOEN SOBERAKINA	(431)	(460)
EKITALDIKO SOBERAKINA	(1.122)	(1.219)

EUSKALTZAINDIA

REAL ACADEMIA DE LA LENGUA VASCA
ACADÉMIE DE LA LANGUE BASQUE

www.euskaltzaindia.eus

EGOITZA

Plaza Barria, 15.
48005 BILBO
+34 944 15 81 55
info@euskaltzaindia.eus

LUIS VILLASANTE IKERKETA ZENTROA

Tolare baserria. Almortza bidea, 6
20018 DONOSTIA
+34 943 42 80 50
donostiaordez@euskaltzaindia.eus

ORDEZKARITZAK ARABA

Gaztelako Atea, 54
01007 GASTEIZ
+34 945 23 36 48
gasteizordez@euskaltzaindia.eus

NAFARROA

Oliveto kondea, 2 - 2. esk.
31002 IRUÑEA
+34 948 22 34 71
nafarroaordez@euskaltzaindia.eus

GIPUZKOA

Tolare baserria. Almortza bidea, 6
20018 DONOSTIA
+34 943 42 80 50
donostiaordez@euskaltzaindia.eus

IPAR EUSKAL HERRIA

Gaztelu Berria. 15, Paul Bert plaza.
64100 BAIONA
+33 (0)559 25 64 26 // +33 (0)559 59 45 59
baionaordez@euskaltzaindia.eus